

הפורתח בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום שני ד' כסלו תש"פ | דף היומי בבלי: גדה מ.

דף היומי בהלכה: מאמצע סעיף ה' בהגה "בדיעבד אין להחמיר" עד אמצע הסעיף בהגה "וכן".
מוסר: שמירת הלשון - שער התבונה פרק ט"ו 'וכן הוא' עד פרק ט"ו 'יש שסיבת'.
קנין חכמה הלימוד השבועי: חובת הלבבות שער אהבת ה' - פתיחה עד פרק ב

סגולה נפלאה לחודש כסלו | רגע לפני שהוחלט על מכירת בית הכנסת, נפתחה לפתע הדלת... | סיפורו המדהים של החייט העני מסלוצק | 1773

על דא ועל הא

הייתי בטוח שבית הכנסת סגור, אך כשהתקרבותי אליו התפלאתי לגלות אורות דולקים. בפנים ישבו עשרות יהודים. נכנסתי, והם כמעט התעלפו. "מה אתה עושה פה?!" - תמהו

בית הכנסת שניצל ממכירה ברגע האחרון

סיפרתי להם שאני בדרכי מקישינב לעיר אחרת, ובדרך חשבתי לעצמי להכנס לכאן. ואז הם סיפרו לי, שבית הכנסת תמיד סגור, וכיוון שכן הם התכנסו עכשיו לאסיפה כללית שתכליתה החלטה על מכירת המקום, כאשר את הכסף הם מתכננים להעביר ליד ושם' על מנת להותיר זיכרון לקהילה היהודית המקומית שנכחדה. "אבל עכשיו" - הודיע בעל הסמכות שם - "עכשיו שאנחנו רואים רב יהודי שנכנס לפה, כנראה נוותר על הרעיון"...

ואכן הם ויתרו על הרעיון, ומאז בכל ראש חודש מתקיימת שם סעודת ראש חודש. בראש השנה השתתפו 15 איש במניין התפילה שם, וביום כיפור העפיל המספר ל-40.

(מוסף שבת קודש ויצא תשע"ז)

הרה"ג ר' פנחס זלצמן שליט"א, ת"ח ואיש עסקים מב"ב המקדיש מזמנו להרבצת תורה ויהדות והפרחת השממה הרוחנית במדינת מולדובה, סיפר בשיחה ל'יתד נאמן' על מקרה מיוחד של השגחה פרטית שהזדמן לידי:

נקלעתי פעם לעיר 'סורוקה' שבמולדובה. למיטב ידיעתי, בית הכנסת המקומי איננו פעיל כלל, סגור על מסגר וברית, אך בכל זאת חשבתי - בוא נקפוץ לשם, נציץ. ידעתי שיש על השער פרטים היכן ניתן להשיג את המפתח.

התקרבותי למקום והתפעלתי לגלות אורות דולקים. המקום היה פתוח, ובפנים ישבו עשרות יהודים. נכנסתי, והם כמעט התעלפו. "מה אתה עושה פה?" תמהו.

***4992 או 077-2222-666**

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

החייט העם-הארץ שהפך לת"ח ומורה- הוראה, התחנן לחבריו: "אל תתפרו לי מעיל עם שני כיסים"...

סיפור מפעים שהתרחש בעיר סלוצק

אותו על קושיא או הבנה בתוס' חמור, והוא, שלא היה חריף, לא כל פעם ידע להשיב לפום ריהטא. מה עשה? לקח את הגמרא והתחיל ללמוד שוב כל הסוגיה כמו שלא למד מעולם, והיה בוכה ומתחנן לפני ד' כבן המתחנן לפני אביו שיאיר את עיניו בתורתו, ואחר כך היה מתרץ לו את קושייתו.

כשאני הכרתי אותו, היה כבר בא בשנים, כבן ששים, ובבית המדרש בו למד היה מקבל משכורת מהם חמישה ר"כ לשבוע, אך לא בעבור שהיה מו"צ, אלא כיון שלמד עם 'חברה ש"ס' ועם 'חברה' אחרת שיעור אלפס, ועם 'חברה' עין יעקב ומשניות', וגם היה מנקה את בית המדרש בכל יום ומדליק את הנרות ומדליק את התנור, ובזה היה כבודו. ועדיין היה לן שם, ורק בערב שבת היה הולך לביתו לפקוד את אשתו ובניו. וכל בניו נתן ללמוד איזה מלאכה, והיו אנשים פשוטים יראי שמים.

דרכם של החייטים ידידיו, שפעם אחת בשנה היו תופרים לו מעיל עליון חדש, ורק כיס אחד תפרו בצד הבגד להניח שמה את מטפחתו, כי היה איש נקי מאד. אך כאשר גדלו בני הדור החדש של החייטים, תפרו בבגד שלו החדש שני כיסים בשני צדדי הבגד. לא חלפו ימים מועטים, והוא התחנן אליהם כי די לו בכיס אחד, ואמר להם: הלא אמרו חז"ל 'מרבח נכסים מרבח דאגה', והנה כאשר תפרתם את בגדי עם כיס אחד, ידעתי איך למצוא את המטפחת במהרה, אבל כעת שיש לי ב' כיסים, נגרם לי צער, כי אני מניח את המטפחת בכיס אחד ומחפש אותה בכיס השני ולא אמצא...

(הובא ב'מוסף שבת קודש')

עיקרו של מעשה אירע כמה עשרות שנים בטרם נולדתי - מספר הרב אהרן היימן בפנקסי זכרונותיו - עוד בימי הגאון ר' יוסף פיימר אב"ד העיר, תלמיד מרן הגר"ח מוואלאזין.

התגורר בעירנו סלוצק איש עול ימים, חייט עני, ולו אשה ושני בנים. ויגמור בדעתו לעזוב מלאכת החייטות ולעסוק בתורה, וקבע את מקומו בבית המדרש של החייטים. וכיון שהיה עם הארץ, לכן ביקש מהמתפללים שילמדו איתו חומש עם רש"י, והוא ישב כל היום וכל הלילה ושינן את לימודו שרבו למד איתו באותו יום.

אנשי בית המדרש ראו כי הוא לומד במסירות נפש, וכי כל השבוע לן רק בבית המדרש, והנה אשתו ובניו יגועו ברעב, אז נתנו לו רובל אחד לשבוע לבני ביתו, ולו עצמו הביאו אוכל לבית המדרש.

כך עברו עליו כעשר שנים, עד שלמד תנ"ך וכל המשניות וגמר כל הש"ס. שמעו הגיע לאזני הגאון ר' יוסף שבא להשתתף בסיום הש"ס שחגגו בבית המדרש.

והנה, אף שלא היה חריף, היה בקי גדול. עברו עשר שנים נוספות בהם למד את ד' חלקי שו"ע ונושאי כליו עד שהגיע להוראה. וכאשר זכיתי להכיר אותו, היה כבר מפורסם בכל העיר לגדול וחסיד וצדיק. אנשי העיר היו באים בשאלותיהם, כל הנשים היו באות לפתור להן את חלומותיהן, ולכולן ניחם וברכם.

גופו היה רזה כמו גל של עצמות, אך פניו היו מאירות כמלאך ד'. אם נודע לו על חולה בעיר סלוצק היה בא לבקרו ולנחמו ולברכו. אני עצמי הייתי אצלו כמה פעמים שיברכני. גיסי ר' צבי דוד בערנשטיין שהיה מתמיד גדול, סיפר לי שכמה פעמים שאל

אולי הסיפור שלך?

יגרום ליהודי להתחיל דף היומי!

שלח את סיפורך ל- Info@dirshu.co.il ותזכה שבזכותך עוד יהודים יתחילו ללמוד דף היומי

הוא היה מהבחורים הכי טובים בישיבה, אבל היה קם מאוד מאוחר, ולמרות שניסה שוב ושוב לא הצליח. נכנסנו עמו לראש הישיבה ושאלנו מה עושים. אמר לו מרן: "אונס רחמנא פטריה - אתה פטור מתפילה!"...

סלם מוצב ארצה - וראשו מגיע השמימה

היה שייך, הרגשתי שאין לי שפה לדבר איתו, אני לא מבין את זה. הייתי בטוח שמרן ראש הישיבה, אולי לא יזרוק אותנו מכל המדרגות, אבל בכל זאת לא יוכל לדבר איתו, הוא הרי גנב! וראש הישיבה הרי כל חייו זהירות בממון.

אני זוכר שפעם בחודש תמוז ראיתי שעל השולחן בכניסה לבית של הרה"י עומד ספר עם מטריה, ובחודש שבט זה עדיין היה מונח באותו מקום! שאלתי את הרבעצין מה זה, למה זה עדיין באותו מקום, וענתה: הראש ישיבה אומר שכיון שהניחו את זה פה, זה דרך הינוח, ואסור לגעת בזה. אז לא הורידו את המפה ולא הזיזו את זה, וכך זה נשאר על המקום. לקראת פסח הרה"י החליט שאפשר לשים את זה במקום אחר ולרשום... נו, אז הרה"י שכ"כ נוהר משמץ של גניבה, יכול להבין את המחשבות של הגנב?!

אבל הרה"י דיבר עם הבחור הזה, ושאל אותו: למה אתה גונב? האם בגלל שחסר לך משהו, או כי יש לך תאוה לחטוף? או כי זה מזדמן לך?... כך הוא דיבר איתו. ואני יצאתי החוצה, לא יכולתי לשמוע.

וכשיצא משם, אמר לי הבחור: אני יותר לא אגנוב, לא שייך!... אני מכיר את הבחור היום, אני לא יכול להגיד שהוא מקפיד על ממון השני כמו הראש ישיבה, אבל הוא רחוק מאוד מגניבה. מה הראש ישיבה אמר לו - אין זמן עכשיו לדבר ע"ז, ולא כעת השעה, אבל מדהים איך שהראש ישיבה גם ממרום מדרגותיו ידע לרדת לדקויות כאלו של בחור שנכשל בגניבה.

(שאל אביך ויגדך ויצא תשע"ט)

סיפר המשגיח הגה"צ ר' נחום ברנשטיין שליט"א: מרן ראש הישיבה הגרא"ל שטיינמן זצ"ל, כפי גודלו ב'השמימה', כך היה גודלו ב'מוצב ארצה', לרדת לכל פרט ופרט של כל בחור צעיר. גם אני בתור משגיח בישיבה שמתעסק בחינוך התלמידים, ועובד עם אנשים בכל מקום במקרים שונים ומשונים, לא מבין עד היום אפס קצהו ממה שהוא הבין, ממה שיכול להפריע לרגשות של בחור. יש המון סיפורים כאלה, יש של סיפורים, שהיו לנו תמידים כסדרם, הרבה פעמים שכבר לא ידענו מה לעשות, ותמיד הוא ידע לראות את הצד שאף אחד לא ראה.

יום אחד באתי אליו עם בחור אחד שהיה לי כאב לב ממנו. הוא היה מהבחורים הכי טובים בישיבה, מתמיד, אבל לא קם בבוקר לתפילות בישיבה. הוא היה קם בשעות מאוחרות ממש, למרות שניסה שוב ושוב, אף פעם לא הצליח. בצר לו ביקש להיכנס עמנו למרן ראש הישיבה.

נכנסנו לראש הישיבה ושאלנו מה עושים. אמר לו הראש ישיבה: "אונס רחמנא פטריה - אתה פטור מתפילה!"... רבותי, מאותו יום הבחור יותר לא החסיר תפילה בישיבה!

לרדת לדקות המחשבה של כל אחד מה הכי טוב בשבילי! רה"י שלא ידע מה זה לקום מאוחר, הבין את הכל הרבה יותר טוב מאיתנו, ירד לכל הדקויות של כל איש קטן. יש סיפורים כאלה לאלפים ולרבבות.

הייתי אצלו פעם עם בחור שתפסנו אותו בגניבה, גנב! - ידו בכל! והיה קשה לו מאוד להתפטר מההרגל המגונה הזה. אגיד לכם את האמת, אני לא יכולתי להסתכל על הבחור הזה, לא

חוויה רוחנית יומית מדי יום אצלך במייל

'ניוזלטר' מלא וגדוש בתוכן תורני - הלכתי, אקטואלי ומרתק.
עם סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד...
בהגשה מקצועית עם טעם של עוד... להצטרפות שלח מייל ל-

dirshu@dirshu.co.il

הפורתח בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

כאשר שמענו את דברי מרן זצ"ל כי רצונו לנסוע להשתתף בשמחת המצוה, נבהלנו... כאשר ראה זאת מרן, התיישב בכוחות עצמו על המיטה ובקול קפדני אמר: "אם לא תקחו אותי, אסתדר לבד"...

נעלו לו את מנעליו, התרומם רבינו ועמד על רגליו. כה גבר בו הרצון, עד שלא ידע חולשה באותה שעה. לא היינו מסוגלים להאמין למראה עינינו. הוא הדליק סיגריה ועישן כדרכו, כאילו פשט צורה ולבש צורה חדשה מרגע לרגע. נסענו לתל אביב, ויהי אך שמעו שהרבי מויזניץ הגיע, נתהוה שקט מוחלט באולם, וכולם נעמדו לכבוד מרן. מרן התיישב על מקומו והקשיב ל'הדרנים'. היו שם כמה מקהלות ילדים, ביניהם גם מקהלת ויז'ניץ, ומרן נהנה מהניגונים. ניגש רבי יצחק מאיר לוי ז"ל למרן ושאל האם יוכל להשמיע איזה מילין. מרן לא היסס ועמד ודרש בקול חוצב להבות אש כדרכו בקודש והלהיב את הלבבות. רבינו האמרי חיים סיים בדברי הודיה נרגשים על שזכה ליום זה, וכן עשה 'סיום הש"ס', ופירש את מאמר חז"ל 'אל תקרי הליכות אלא הלכות' - 'הליכות' היינו התנהגות האדם בחיי יום יום, וה'הלכות' היינו הדינים, ורמזו כאן חז"ל: אל תקרי הליכות אלא הלכות - שלא תהיינה הליכות היום יום אחרות מאשר ההלכות והדינים, אלא יתנהג בכל דרכיו על פי דיני התורה.

כשהתקיים מעמד סיום הש"ס במסגרת 'הדף היומי' ביום כ"ח טבת תשכ"ח - שנה בה חלה מרן ה'אמרי חיים' מויזניץ זי"ע והיה חלוש ביותר, באו ראשי אגו"י הוודיעו על המאורע. מרן שמח לשמוע על מעמד קידוש ה' של חגיגת סיום הש"ס בהשתתפות אלפי ישראל, והבטיח להם שבאם ירגיש איזו הטבה במצב בריאותו יאזור כח וישתתף בעז"ה. אנו לתומנו - סיפרו משמשיו בקודש - דחינו רעיון מוגזם כזה, כי לאור מצבו שלא היה בכי טוב, לא יכולנו אפי' לעלות על דעתנו מחשבה כזאת. ביום הסיום, וה'אמרי חיים' שוכב על מיטתו, שאל אותנו כמה פעמים האם אכן היום בערב יתקיים הסיום, ובאיזו שעה. השבנו לו על שאלתו, והוא לא הגיב מאומה רק הסתובב אל הקיר והיה תפוס רעיונות ומחשבות. לעת ערב התפללנו מנחה וערבית, והנה בערך בשעה 8:00 בערב קרא מרן ה'אמרי חיים' למקורבו ואמר לו כי הוא רוצה לנסוע לתל אביב להשתתף בשמחת המצוה. נבהלנו לשמע הדברים, וכאשר ראה מרן שאין אנו מאמינים לו על רצינותו, התיישב בכוחות עצמו על המיטה ובקול קפדני אמר: "אם לא תקחו אותי אסתדר לבדי, ב"ה קיבלתי כוחות מחודשים". מיהר המשב"ק ר' זלמן לייב והושיב את מרן בכסא. ויהי אך

צפו והאזינו:
 מוטי שטיינמץ
 עם שיר מרגש
 ומשמח לכבוד סיום
 הש"ס של 'דרשו'
 - "בזכות התורה
 ולומדיה ינצל
 העולם"

לחצו כאן או האזינו
 לקובץ המצורף

בזכות התורה
 תורה
 ולומדיה
 ינצל
 העולם

מי שיזכה לשמור פיו ולשונו החל מר"ח כסלו ועד לשמיני של חנוכה ויימנע מלהתלונן על הנהגת הקב"ה עמו - יזכה לראות נס כבר באותה שנה!

סגולה נפלאה מזהה"ק רבי חיים פלאגי זצ"ל

לסמוך ולבטוח, ולכן ענינו המיוחד של חודש כסליו הוא הודאה ושמחה ואמונה וביטחון בהקב"ה. ואף כי נתייחדו לכך שמונת ימי החנוכה, שבהם ודאי צריך להזכיר את הנס ולתת שבח והודיה לקב"ה - בכל זאת טוב מאוד להתחיל בכך כבר מר"ח. וסגולה גדולה ונפלאה כתב רבינו הגאון רבי חיים פלאגי זצ"ל, שמי שיזכה לשמור פיו ולשונו ויימנע מלהלין (להתלונן) אף לא קיטור אחד על הנהגתו של הקב"ה בכל הקורות, אותו החל מר"ח כסלו ועד לשמיני של חנוכה - יזכה לראות נס כבר באותה שנה!

בחודש כסלו התרחשו בעם ישראל כמה אירועים חשובים ומכוננים: תום ימי המבול ויציאת נח מהתיבה, סיום מלאכת המשכן, וכמובן, ניצחון הרוח על החומר, ניצחון הטהור על הטמא - ניצחון היהודים שהאמינו בתפיסת עולם רוחנית, מחשבת התורה, במלחמתם מול היוונים שהחזיקו בתפיסה הפילוסופית-כפרנית - נס שאותו אנו מציינים בימי החנוכה. בספה"ק מובא כי בחודש זה חשוב מאוד להתחזק בנתינת הלל והודאה לקב"ה, וטוב לקרוא את 'מְזֻמֹר לְתוֹדָה' (תהילים ק') כמה פעמים ביום. וכפי שנאמר בספר יצירה שהאות שבה נברא חודש כסלו היא האות סמ"ך - שמהותה היא להישען,

הרוח החזקה העיפה למרפסת ביתנו בגד ואיננו יודעים מהיכן - כיצד יש לנהוג בו?

משולחנו של הרה"ג רבי מרדכי הלוי שוורצבורד שליט"א מורה הוראה 'נאות שמחה' - מודיעין עילית

הבגד שהרוח העיפה את בגדו וא"כ נתחייב בהשבה, וכמבואר ברא"ש פ"ב דב"מ (ס"ט ט') שאבידה שנכנסה לחצרו ג"כ נחשב 'באיסורא אתא לידיה', ואינו זוכה בה לאחר יאוש, עי' חידושי רעק"א שם. אכן החזו"א ב"ק (ס"י י"ח סק"ד) כתב שכוונת הרא"ש היא שהחצר לא תקנה לו, אבל אם הרים בידו לאחר יאוש יכול לזכות. ומכל מקום, בנידון דידן יתכן שכאשר מצאו את הבגד עדיין לא נתיאשו הבעלים, ולכן יש להכריז.

שאלה: בזמן הרוחות החזקות גילינו במרפסת שלנו בגד שהרוח העיפה אלינו מאחד מבתי השכנים. ניסינו לברר בבנינים הסמוכים מי הוא בעל הבגד, וכולם אמרו שאינו שלהם. האם ניתן לסמוך שבעל הבגד התייאש?
תשובה: מסתבר שכעת שעבר זמן משעה שהרוח העיפה את הבגד, נתייאשו הבעלים, מ"מ יש לחוש שלא לטול את הבגד, כיון שיתכן שכאשר הגיע הבגד למרפסת הבית עדיין לא ידע בעל

טעם איסור הבלוע בכלי לאחר שחלפו עשרים וארבע שעות מעת שנבלע בכלי - האם תמיד נחשב ל'פגום'?

חלפו עשרים וארבע שעות מעת שנבלע בו האיסור, משום שבכוח חריפותו של החילתית, הוא משביח את הטעם הבלוע בכלי. ונחלקו ראשונים בנוגע לדברים חריפים אחרים, כגון צנון ושום, אם דינם כחילתית לענין זה. והשולחן ערוך הביא את שתי הדעות, והרמ"א פוסק כדעת המחמירים.

[משנ"ב תמו, נד; ביאורים ומוספים דרשו, 79, בהרחבת המקור]

כפי שלמדנו, טעם איסור הבלוע בכלי, לאחר שחלפו עשרים וארבע שעות מעת שנבלע בכלי, הריהו נעשה 'פגום', ואינו אוסר את המאכל המתבשל בתוכו.

ובזמנים עברו, היו מפיקים שרף משורשו של צמח ה'חילתית', שהוא חריף במיוחד, והיו משתמשים בו לתבלין; ואמרו חכמינו ז"ל שאם התבשל תבלין זה בכלי שבלוע בו איסור, הריהו נאסר אף אם

מאיזה כלי נפלט טעם גם ללא חום של בישול או אפייה?

וכתבו ראשונים, שכך הדין גם בנוגע לדברים חריפים אחרים, כגון צנון ושום. ולכן, לדוגמה, אם חתכו שום בסכין שבלוע בו חמץ, דינו כמאכל שמעורב בו חמץ, (וראה עוד במקורות). ולפי פסק הרמ"א הנ"ל, גם אם חתכוהו בסכין חמץ שאינה 'בת יומא', דינו כחמץ, כיון שטעם החמץ הנפלט מהסכין אינו 'פגום'.

[משנ"ב תמו, נד; ביאורים ומוספים דרשו, 79, בהרחבת המקור; וראה שו"ע יו"ד צו, א]

בהמשך לאמור: בדרך כלל, טעם הבלוע בכלי אינו נפלט ממנו אלא על ידי חום של בישול, אפייה, וכדומה. אולם, בנוגע לצמח ה'חילתית', אמרו חכמינו ז"ל שיש בכוחו להפליט טעם בצירוף 'דוחקא דסכינא', כלומר, שבעת חיתוך החילתית בסכין, השילוב של החריפות עם החיכוך בסכין בעת דחיקתו על גבי החילתית - גורמת לכך שטעם הבלוע בסכין עובר לחילתית, וכן להיפך.

באיזה מקרה אדם אינו נאמן להעיד שהמאכל שהכין כשר לפסח?

שלא התערב חמץ במאכל, כיון שבעת הכנתו לא היתה דעתו על חג הפסח, וממילא לא דקדק בהבחנתו בנוגע להתערבות החמץ במאכל.

ונחלקו אחרונים אם כלל זה נאמר רק ביחס לדינים דאורייתא, או גם ביחס לדינים דרבנן. וביחס לאיסור 'משהו' חמץ בתערובת, שהוא מדרבנן, פסק המשנה ברורה שנאמר כלל זה.

[משנ"ב תמו, נח; וראה ביה"ל ה, ד"ה אסור; ביאורים ומוספים דרשו, 85]

בגמרא נזכר מספר פעמים הכלל: "מילתא דלא רמיא עליה דאיניש, לאו אדעתיה", כלומר, דבר שלא מוטל על האדם לבררו, אין דעתו נתונה לבררו כראוי, ולדייק בו. בגמרא נזכר כלל זה בנוגע לדינים שונים ב'חושן משפט', ובדברי הראשונים נזכר גם בנוגע לדינים שב'אורח חיים' וב'יורה דעה'.

ולדוגמה: אדם שמכין מאכל שלא לצורך אכילה בפסח, באופן שיתכן כי התערב חמץ במאכל - לא ניתן לסמוך עליו באומרו

* מוצרי חלב, דגים מלוחים, ירקות כבושים, וכיוצא בהם, שנמלחו במלח שלא נבדק כראוי מחמץ - מנהג בני אשכנז שלא לאוכלם בפסח. אולם, באלו מהם שנהוג לשוטפם במים לפני אכילתם בכל ימות השנה, נהגו לאוכלם לאחר שטיפתם במים תוך כדי שפשוף, שלוש פעמים. ובנוגע לדגים מלוחים - החמירו שלא לאכול אף כאלו שנהוג לשוטפם.

* מאכל שהיה מונח ללא כיסוי במקום שמנפים בו קמח, באופן שקיים חשש כי מעט מ'ענן' הקמח העולה לאוויר בשעת הניפוץ נח על גבי המאכל - אסור לאוכלו בפסח אף לאחר שטיפה.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

באילו תנאים ניתן לעשות 'עירוב תחומין' עבור אדם אחר?

בעצמו, שעל ידי עירוב זה יהיה מותר לו וכו'.
ד. שיודיע להם לפני כניסת השבת - אף לאחר הנחת המזון במקומו, והאמירה הנ"ל - כי עשה עירוב עבורם; כיון שדעתו של כל אחד מהם נצרכת על מנת 'לקנות שביתה' עבורו במקום העירוב. ומי שהודיעוהו כי עשו עבורו עירוב תחומין, והחליט שאינו רוצה בו, ובשבת שינה את דעתו והחליט כי הוא רוצה בו - אין העירוב חל; אך אם היה בדעתו שבשבת יחליט אם הוא רוצה בעירוב, העירוב חל.

[שור"ע תיג, א, משנ"ב א, ד ר"ז, שעה"צ ב, וביה"ל ד"ה המערב, וד"ה וכל]

אדם יכול לעשות עירוב תחומין על ידי הנחת מזון שתי סעודות במקום העירוב, עבור אחרים, בתנאים הבאים:
א. שכמות המזון תכיל מזון שתי סעודות עבור כל אחד מאלו שעבורם עושה את העירוב. וצריך להניח המזון של כולם בכלי אחד.
ב. שיזכה להם את המזון על ידי אדם אחר, (ראה פרטי ההקנאה בשו"ע סו, י).
ג. שיפרט לאחר הנחת העירוב עבור מי מניחו, דהיינו שיאמר שעל ידי עירוב זה יהיה מותר לפלוני ולפלוני - או: לכל תושבי העיר - ללכת למחרת אלפיים אמה. או שכל אחד מהם יאמר

הלוח היומי

ד' בכסלו | רבי אליהו ב"ר יהודה קובו זצ"ל, אב"ד בסלונקי ובעל שו"ת אדרת אליהו

היום היתה הנבואה האחרונה שנאמרה ברוח הקודש. (כפי שמופיע בזכריה פ"ז פס' א') "ויהי בשנת ארבע לדריוש המלך...." שבה נאמרו דברי התוכחה והמוסר ובסופה נאמרו דברי הניחומים והשלום.

יארצייט:

תמ"ט: רבי אליהו ב"ר יהודה קובו זצ"ל, אב"ד בסלונקי ובעל שו"ת אדרת אליהו.
תקס"ו: רבי צבי הירש ב"ר שאול מרגליות זצ"ל, רבה של יאזלוביץ-גליציה.
תקע"ב: רבי שמואל ב"ר מרדכי געליש פולנסקי זצ"ל, רב ואב"ד בקלניבלט ובערי אוקראינה.
תרל"ה: רבי יעקב דוד ב"ר ישראל יצחק קאליש זצ"ל, האדמו"ר הזקן מאמשינוב.
תשט"ז: רבי יעקב מרדכי ב"ר ישראל (מברז'ן) ברנדווין זצ"ל, האדמו"ר מסטרטין.
תשנ"ה: רבי רפאל כדיר צבאן ב"ר יעקב זצ"ל, מרבני טוניס ורבה של נתיבות, בעל זרע יעקב, נפש חיה ועוד.

האם אסור לדבר לשון הרע על אדם שאינו מקפיד שידברו בגנותו?

הצטרפו אלינו ללימוד היומי ב'חפץ חיים'

אלא רק אינו מקפיד על המדבר עליו, שבזה התורה הקפידה על כבודו ואסרה לספר בגנותו. חילוק נוסף נכתב בזה (שיעורי עיון), שכאן אין הקרוב מקפיד על המספר 'מצד אהבת הקורבה אשר ביניהם', כלומר שבאמת הוא מקפיד שמגלים את גנותו, אלא שעל כל פשעים תכסה אהבה, ולכן אם קרובו יספר בגנותו, בדיעבד ימחל לו ולא יריב עמו, ולכן ברור שאין זה מתיר לספר בגנותו. ומדוע באמת עובר המספר על איסור, ואף נענש, גם כשהאדם שעליו נאמרו דברי הגנאי אינו מקפיד? והרי לכאורה לא גרע מאם ביקש המספר מחילה ממנו, ומחל לו? יש שביאר (עלי באר) זאת על פי מה שכתב הח"ח לעיל (כלל ד ס"ב) שבאיסור לשון הרע, מלבד העוון שבין אדם לחברו שמתכפר כשמוחל לו חברו על כך, עובר גם עוון שבין אדם למקום, שעבר על רצון ה' שציוה שלא לדבר לשון הרע, ועוון זה אינו מתכפר במחילתו של חברו, אלא בחרטה וידוי וקבלה לעתיד.

בסעיף הראשון של כלל ח' מהלכות לשון הרע, כותב החפץ חיים כי גם על קרובים אסור לדבר לשון הרע, למרות שפעמים רבות אדם אינו מקפיד על לשון הרע שסיפר עליו קרובו, בגלל אהבת הקורבה שביניהם. בביאורים ומוספים מציינים כי כמה אחרונים תמהו על דברים אלו, הסותרים לכאורה למה שכתב החפץ חיים לעיל, שאדם שסיפר דברי גנות על עצמו בפני שלושה, והראה בכך שמתרצה ומסכים שיספרו זאת עליו, מותר לשומעים לספר זאת הלאה [בתנאי שלא יתכוונו לגלות הדבר יותר ולביישו, ולפי כל הפרטים המבוארים בכלל ב מסעיף ד ואילך]. ואם כן, מדוע כאן אסור לדבר לשון הרע על קרוב, למרות שהוא אינו מקפיד על כך? יש שכתב לחלק (שו"ת לחפץ בחיים ח"א סי' לה) בין מצב שהאדם מספר בגנות עצמו באופן שאינו חושש שהדבר יתפרסם, שאז מותר לספר בגנותו, כי לא הקפידה תורה על כבודו יותר ממה שהוא עצמו מקפיד, ובין מקום שאינו מספר בגנות עצמו,

הרה"ק רבי חיים מאיר יחיאל ממוגלניצא אמר: כמו שכאשר האדם רעב מאוד, אז אכילתו בתאוה להחיות את גופו, כך צריך האדם לעשות את המצוה בשמחה להחיות את נשמתו, ומכל שכן שצריך לעשות את המצוה בשמחה, כמו אדם שלא אכל כמה ימים. (תורת השרף ממוגלניצא עמ' צג)

נשתדל לקיים את המצוות מתוך צמאון והשתוקקות לעשות את רצון ה'.